

POLAGANJE STRUČNOG ISPITA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

Zaštita od požara je skup mjera (normativnih, graditeljskih, tehničko-tehnoloških, organizacijskih, obrazovnih i promidžbenih) koje imaju za cilj sprečavanje nastanka požara, a ako do njega dođe, da onemoguće njegovo širenje, te da se uspješno obavi evakuacija ljudi i materijalnih dobara iz ugroženog područja, a od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku. Za provedbu zaštite od požara poduzimaju se organizacijske, tehničke i druge mjere i radnje za:

- otklanjanje opasnosti od nastanka požara,
- rano otkrivanje, obavješćivanje te sprečavanje širenja i učinkovito gašenje požara,
- sigurno spašavanje ljudi i životinja ugroženih požarom,
- sprečavanje i smanjenje štetnih posljedica požara,
- utvrđivanje uzroka nastanka požara te otklanjanje njegovih posljedica.

Zaštitu od požara provode, osim fizičkih i pravnih osoba, i pravne osobe i udruge koje obavljaju vatrogasnu djelatnost i djelatnost zaštite i spašavanja te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno propisima kojima se uređuje područje zaštite i spašavanja, uvjeta i kriteriji za razvrstavanje građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara i najmanji broj vatrogasaca

u vatrogasnoj postrojbi te djelatnika zaduženih za poslove zaštite od požara koje moraju imati pravne osobe vlasnici, odnosno korisnici građevina ili prostora razvrstanih u prvu (I.) i drugu (II.) kategoriju ugroženosti.

Razvrstavanje građevina i prostora u kategorije ugroženosti od požara obavlja se s obzirom na vrstu zapaljivih tvari, namjenu građevine i prostora te površinu otvorenog prostora, a temelji se na ovim uvjetima, osnovama i kriterijima:

- instaliranom kapacitetu za proizvodnju ili preradu; kapacitetu nadzemnih spremnika ili građevina za zapaljive tvari (pretakanje zapaljivih tekućina ili plinova iz spremnika u prijevozna sredstva ili obrnuto za daljnji transport ili prijevoz); i
- broju zaposlenih.

Zbog utvrđivanja odgovarajuće organizacije i provođenja mjera zaštite od požara, građevine, građevinski dijelovi i druge nekretnine te prostori razvrstavaju se u jednu od četiri propisane kategorije ugroženosti od požara, uz prethodno mišljenje čelnika središnjeg tijela državne uprave za vatrogastvo i Hrvatske vatrogasne zajednice.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u I. i II. kategoriju ugroženosti od

požara dužni su donijeti plan zaštite od požara izrađen na temelju procjene ugroženosti od požara te organizirati službu zaštite od požara.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u III. kategoriju ugroženosti od požara dužni su zaposliti najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara.

Vlasnici, odnosno korisnici građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada razvrstanih u IV. kategoriju ugroženosti od požara dužni su imati zaposlenog najmanje jednog djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara koji smije obavljati i druge poslove.

Djelatnici službe za zaštitu od požara moraju imati završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij u trajanju od najmanje tri godine tehničkog smjera, te položen stručni ispit.

Djelatnici zaduženi za obavljanje poslova i unapređenje stanja zaštite od požara moraju imati najmanje zvanje vatrogasca ili završeno srednjoškolsko obrazovanje u programu gimnazije ili srednjoškolsko strukovno obrazovanje u četverogodišnjem trajanju, te položen stručni ispit.

Ispit se polaže sukladno odredbama Pravilnika o stručnim ispitima u području zaštite od požara (N.N., br. 141/11.) prema Programu stručnog ispita djelatnika odgovornih za zaštitu od požara u pravnim osobama i stručnim službama (za djelatnike zadužene za obavljanje poslova i unapređenje stanja zaštite od požara kod vlasnika, odnosno korisnika građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora razvrstanih u kategorije ugroženosti od požara prema posebnom propisu) koji je otisnut uz ovaj Pravilnik, a u svezi čl. 20., st. 8. i 9. Zakona o zaštiti od požara (N.N., br. 92/10.).

Zahtjev za polaganje stručnog ispita podnosi se Ministarstvu unutarnjih poslova isključivo poštom, putem pravne osobe kod koje je kandidat u radnom odnosu (na memorandumu pravne osobe i uz potpis odgovorne osobe) ili ga podnosi kandidat sam.

Zahtjev za polaganje stručnog ispita sadrži:

1. ime i prezime kandidata,
2. datum, mjesto i državu rođenja kandidata,
3. mjesto prebivališta i adresu stanovanja kandidata,
4. vrstu i stupanj obrazovanja kandidata,
5. podatke o radnom mjestu kandidata te pravnoj osobi kod koje je kandidat u radnom odnosu,
6. naziv programa za koji se kandidat prijavljuje.

Uz zahtjev se prilaže ovjerena preslika ili prijepis svjedodžbe ili diplome o stečenom stupnju obrazovanja, preslike ugovora o radu odnosno drugog akta o zasnivanju radnog odnosa i izvataka iz matice rođenih te dokaz o uplati upravne pristojbe u iznosu propisanom posebnim propisom.

Stručni ispit sastoji se od pisanog dijela (zadaca) i usmenog dijela. Zadaća sadrži praktična pitanja iz programa za koji se kandidat prijavio, a sastavlja je član ispitnog povjerenstva kojeg odredi predsjednik ispitnog povjerenstva.

Program stručnog ispita za djelatnike službe zaštite od požara kao i program stručnog ispita djelatnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara (**samo u manjem i jednostavnijem obimu što se tiče zadanog područja**) obuhvaća ova područja:

1. normativno uređenje zaštite od požara,
2. požarno-preventivne mjere zaštite,
3. teorija procesa gorenja i gašenja,
4. sustavi za dojavu i gašenje požara, i
5. kaznenopravne i prekršajne sankcije.

ZAKLJUČAK

Treba znati da većinu požara uzrokuje čovjek, i to: nepažnjom, nemarom, dječjom igrom, namjernim paljenjem (koristoljublje, piromanija, prikrivanje krađe), ali i neznanjem, odnosno ne stručnim rukovanjem uređajima, aparatima i drugim sredstvima koja se upotrebljavaju u školama.

Isto tako, treba znati da svaki pojedinac može spriječiti požar na bilo kojem mjestu na kojem se zatekne, usvajanjem visokih standarda o zaštiti od požara, kao i poznavanjem osnovnih pravila o sprečavanju nastanka požara (preventivnim mjerama), gašenju požara u početnoj fazi i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, a prije svega djece.

Sustav upravljanja zaštitom od požara je također i sastavni dio cjelokupnog poslovanja i

kao takav sudjeluje u uspješnosti, profitabilnosti i promicanju ugleda društva, odnosno tvrtke. To nije samo zakonska obveza već i nužnost, kao što je i dobro održavanje nužnost za sigurnost radnika, objekata i zaštitu okoliša.

Zaštita od požara ne može se izdvajati iz procesa rada, već treba biti ugrađena u sve njegove dijelove te je važan segment učinkovitosti sustava upravljanja održavanjem.

Zbog toga je važno da svaka osoba koja polaže ovaj stručni ispit zna da je cilj provedbe zaštite od požara, prije svega, zaštita materijalnih dobara te zaštita radnog i životnog okoliša jer požari ne predstavljaju samo materijalni gubitak za poslodavca, već i psihološki i sociološki problem za zaposlenika, njegovu obitelj, pa i širu društvenu zajednicu.

*Đurđica Pavelić, dipl. ing. kem. tehn.
MUP, Inspektorat unutarnjih poslova, Zagreb*